

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

In de algemene commissie voor Jeugdzorg bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 3 juli 2012 inzake Stand van zaken jeugdzorgplus (31 839, nr. 220).

De voorzitter van de commissie,
Arib

Adjunct-griffier van de commissie,
Sjerp

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- II. Reactie van de staatssecretaris

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie bedanken de staatssecretaris voor de terugkoppeling over diverse onderwerpen. Deze leden hebben nog wel enkele vragen.

De instellingen hebben geconcludeerd dat de omvang van de geplande capaciteit jeugdzorgplus voldoende is. Houdt dit ook in dat de instellingen vinden dat er voldoende crisisplaatsen overblijven? Het is goed dat uitgezocht wordt hoeveel jongeren recidiveren in de jeugdzorgplus. Wanneer is meer bekend en wordt de Kamer geïnformeerd??

De staatssecretaris gaat zich beraden op de consequenties voor zorginkoop in die gevallen waar een zichtbaar perspectief op verbetering ontbreekt. Welke gevallen zijn dit en aan welke consequenties in de zorginkoop denkt de staatssecretaris?

De samenwerking tussen De Koppeling en Altra College is nog steeds onvoldoende. Dat is erg zorgelijk. Wat gaat de Inspectie Jeugdzorg doen als de zaak in het komende najaar nog steeds niet op orde is? Kan men zo'n situatie wel zo lang verantwoord laten voortduren?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de uitgebreide stand van zaken brief jeugdzorgplus en danken de staatssecretaris dat zij deze brief voor het zomerreces aan de Kamer heeft gezonden. Genoemde leden hebben al eerder aangegeven in diverse algemeen overleggen over de jeugdzorg zich zorgen te maken over de capaciteitsproblemen bij de jeugdzorgplus instellingen.

Alle kinderen verdienen gelijke kansen op een gezond, gelukkig leven en veilige opvoeding zo zijn deze leden van mening. Het recht op opvang en zorg voor hen die dat nodig hebben moet altijd op tijd en effectief beschikbaar zijn. Niet alleen in het belang van het kind of de jongere, maar in het belang van het gezin en de samenleving als geheel.

Capaciteit jeugdzorgplus

Eerder schreef de staatssecretaris in een brief¹ d.d. 27 september 2011 dat bij een gelijkblijvende vraag de capaciteit niet wordt gewijzigd. Aan de andere kant wordt verwacht dat met het starten van de trajectbenadering de vraag naar jeugdzorgplus zal afnemen. Tegelijkertijd wordt de decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeenten voorbereid. De leden van de SP-fractie vragen hoe deze drie zaken zich tot elkaar verhouden. Zij vernemen graag op welke manier de vraag naar jeugdzorgplus wordt gemonitord, nu en in de toekomst. Tevens vernemen zij graag op welke concrete manier snel en flexibel omgegaan kan worden met een wijziging in de vraag naar jeugdzorgplus.

De leden van de SP-fractie hebben zorgen of er voldoende capaciteit beschikbaar is en zal blijven. De vragen die deze hebben is welke definitie van capaciteit wordt gehanteerd en welk verdeelmodel wordt gebruikt. Eerder was nog niet bekend welk verdeelmodel voor 2014 gebruikt zou worden. Welk verdeelmodel inmiddels is gekozen en op basis van welke argumenten?

¹ Kamerstuk 31 839, nr. 128.

Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie hoe het kan dat de wachtlijsten weer aan het toenemen zijn voor de gesloten jeugdzorg. Hoe verhoudt het stellen dat er voldoende capaciteit is zich tot het feit dat er (groeïende) wachtlijsten zijn? Wat moet er gezegd worden tegen de jongeren, die wachten op een plaats in de jeugdzorgplus, aan wie niet meer kan worden verteld wanneer er capaciteit voor hen beschikbaar zal zijn? Hoe gaat de staatssecretaris deze situaties zo snel mogelijk oplossen? Wat gaat de staatssecretaris concreet doen voor jongeren, die nu op een verkeerde plek verblijven en wachten op een voor hun zinvolle behandelplek binnen de gesloten jeugdzorg?

In hoeveel gevallen is er sprake van (onverantwoord) wachten wanneer een kind niet binnen de wettelijke termijn van 5 werkdagen na uitspraak van de rechter geplaatst kan worden? Hoe is het mogelijk dat er in Limburg momenteel 7 kinderen langer dan 5 dagen wachten op een plek in de jeugdzorgplus/ Tevens vragen deze leden de staatssecretaris om hier zo spoedig mogelijk actie op te ondernemen, omdat er kinderen zijn die 16, 27 en zelfs 49 dagen wachten. Voor de leden van de SP-fractie is dit onacceptabel. Ook vragen genoemde leden in hoeveel gevallen de wettelijke 48-uurs termijn bij urgentie niet kan worden gehaald bij plaatsing in de gesloten jeugdzorg. Kunt u uw antwoord toelichten?

Stand van zaken trajecten jeugdzorgplus

De staatssecretaris gaat in de brief uitvoerig in op een aantal vragen gesteld door de leden van de SP-fractie. Maar op de prangende vraag van deze leden, namelijk in hoeverre de trajectbenadering in de gesloten jeugdzorg ook leidt tot minder bedden in de gesloten jeugdzorg, krijgen zij geen antwoord.

Ter verduidelijking. Formeel heeft de staatssecretaris gelijk wat betreft de afbouw. Wat er echter speelt is dat als gevolg van het invoeren van trajectbehandeling, jongeren doorstromen naar andere vormen van zorg, maar blijven meetellen als een jeugdzorgplus plaatsing. Daarmee drukken deze jongeren op de capaciteit van jeugdzorgplus, en daar zit het probleem. Jeugdzorgplus instellingen kunnen dan, terwijl er bedden leeg staan, geen jongeren opnemen omdat zij aan de capaciteitsafspraken vastzitten. Jeugdzorgplus instellingen worden dan geconfronteerd met leegstand. De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris hierop te reageren. Is de staatssecretaris het met deze leden eens, dat jeugdzorgplus instellingen jongeren moeten kunnen opnemen boven de capaciteitsafspraken wanneer zij lege bedden hebben en deze extra capaciteit dan wel gefinancierd wordt bovenop de gemaakte afspraken? Kunt u uw antwoord toelichten?

De leden van de SP-fractie vragen de staatssecretaris in te gaan op de volgende situatie. Bij de reorganisatie van «bedden naar trajecten» bij Almata – de Lindenhorst lopen deze instellingen er tegenaan dat een deel van de resterende 96 plaatsen (bedden) wordt gebruikt voor de pilot «trajectzorg». Dit betekent in totaal een verdere reductie van nog eens 20%, bovenop de afgesproken reductie, van residentiële plaatsen. Hoe gaat de staatssecretaris ervoor zorgen dat door de trajectbenadering er geen extra bedden verdwijnen? Kunt u uw antwoord toelichten? Genoemde leden zijn met de staatssecretaris van mening dat het belangrijk is om jongeren een toekomstperspectief te bieden en jongeren geen dag langer in de gesloten jeugdzorg te laten verblijven dan nodig is. Dat betekent echter niet dat het doel moet zijn om jongeren zo snel mogelijk uit de jeugdzorgplus te krijgen, mogelijk ook om financiële redenen. Kan de staatssecretaris aangeven dat de kwaliteit van zorg en het maatwerk voor de jongere voorop moet staan?

Noodbeddenregeling

De leden van de SP-fractie vinden het verontrustend dat de staatssecretaris schrijft dat jongeren «meestal binnen twee dagen» kan worden opgenomen in de jeugdzorgplus. Zoals hierboven al aangegeven is de wettelijke termijn 48 uur als er een urgentie is voor plaatsing in de jeugdzorgplus. Deze leden vragen dan ook een reactie van de staatssecretaris en vragen om concrete maatregelen die ervoor zorgen dat de wettelijke termijn van 48 uur niet wordt overschreden.

Recidiverende jeugdzorgplus jongeren

In de brief wordt aangegeven dat momenteel wordt uitgezocht hoeveel jongeren recidiveren in de jeugdzorgplus. De leden van de SP-fractie vragen wanneer deze duidelijkheid kan worden gegeven. Ook vernemen zij graag of het opnieuw aanmelden van een jongere, die na weglopen terugkeert, ook betekent dat deze jongere onderaan de wachtlijst komt of dat de behandeling weer van voren af aan begint.

Dwang- en drangmaatregelen in jeugdzorgplus

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat dwang- en drangmaatregelen alleen in allerlaatste instantie gebruikt mogen worden. Het uitgangspunt moet zijn «nee, tenzij» zoals ook in de volwassenenzorg het uitgangspunt is. Daarnaast moet er altijd gezocht blijven worden naar andere maatregelen om dwang- en drangmaatregelen te voorkomen of op te heffen. Genoemde leden vragen de staatssecretaris om hierop te reageren. Ook vragen zij wat ervoor nodig is om jeugdzorgplus instellingen een «goed» te laten scoren op dit punt volgens de Inspectie Jeugdzorg, in plaats van «voldoende» zoals nu het geval is.

Gevolgen voor jeugdzorgplus van bezuinigingen op passend onderwijs

De leden van de SP-fractie hebben een vraag over de koppeling tussen het passend onderwijs en jeugdzorgplus. De staatssecretaris spreekt in haar brief over het belang «dat de leerling een doorlopend onderwijs- en zorgtraject volgt. Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de scholen verbonden aan Jeugdzorg Plus in de nieuwe samenwerkingsverbanden passend onderwijs.» Betekent dit dat de financiering van het onderwijs en de jeugdzorg aan elkaar gekoppeld zijn in het geval van een traject? Kunt u uw antwoord toelichten?

Rapporten Inspectie jeugdzorgplus

De leden van de SP-fractie zijn blij dat er verbeteringen zijn doorgevoerd op het gebied van bijvoorbeeld de rechtspositie, de veiligheid en het leefklimaat bij verschillende instellingen voor jeugdzorgplus. Toch zijn er nog meer verbeteringen mogelijk. Genoemde leden vragen op welke manieren de jeugdzorgplus instellingen worden gestimuleerd om verbeteringen te blijven doorvoeren. Genoemde leden lezen dat de staatssecretaris zich beraadt op consequenties voor de zorginkoop, waar een zichtbaar perspectief op verbetering ontbreekt. Zij vragen de staatssecretaris op welke gebieden het perspectief op verbetering ontbreekt en welke redenen dat heeft. Ook vragen zij welke consequenties de staatssecretaris precies bedoeld. Kun u uw antwoord toelichten?

II. Reactie van de staatssecretaris